

Озимина

Стефаник Василь Семенович

По селі сотається, пливе тоненькими струями, розпадається на мацінькі крапельки один голос, осінній сільський звук. Обіймає він село, і поле, і небо, і сонце. Протяжна, тужлива пісня вилискується по зораних нивах, шелестить зів'ялими межами, ховається по чорних плотах і падає разом з листям на землю. Ціле село співає, білі хати сміються несміливо, вікна ссуть сонце.

На однім городі зеленіється латка озимого жита, а коло нього на кожусі лежить білий, як молоко, мужик. Старий дуже, з померклими очима. Коло кожуха його паличка лежить також дуже давня, бо кавулька геть долонею витерта. Сонце гріє йому просто в лице, як би лише його мало на землі.

Старий так заслухався в осінню пісню, що сам пищить, як дитина. Він говорить, а горіх раз по раз кидає на нього широке своє листя. Білі мотилі граються над ним, кортить їх сісти на біле дідове волосся. Але він піє, говорить, а сусідські когути те чують і за ним потягають.

Свариться зі своєю смертю.

— Мені тебе не треба, — пищить він до сонця, — не зашкірюйси до мене, бо задурно. Мені треба дучі та штири дощці. Шкода твого труду, ти знайди собі молодого якого, а мені пішли її, бо забула, сука, за діда...

Добрий косар, нема що казати! Колос дійшов, похиливси, землю цулує, вже почорнів, а косар чекає. Та чого? Гадаєш, що піду ще данцувати?! Я своє вже відбув, я контетний, мені нічо не бракне. Озми собі пушку того духу та й пусти е-за стола — я контетний.

А може, де є війна, та вона там запобігає, бо там молоде гине таке, що лише цулуй. А тут що найде коло мене — пусту коробку! Ти не пхайси межи молодих, але бери то, що до твого писка. Молодий най ґаздує, най він діти до розуму приведе, він тобі не втече, а хоть він у війні, а ти его не руш! Збирай у яму того, що до ями...

Аді, руки, — підймає руку близько до очей, — ну, з чим тут бути? Таке старе шкурятє, що постола тогідного не полатаєш. Що ти цев руков годен удіяти? Чекай, не делькоти, як говорю. А мнесо де? Ніби я з'їв? Я его не кусав, а як мнесо смакувало, то най посмакує і кістки. Доїдай, було не зачинати...

А як я руки маю, то я собі йду у свою дорогу, а моя дорога, аді, стома стежками дорожитьси по полю. Я барабульку вікопаю, я кукурудзок підойму, я борозенку лицем до сонця оберну, я зеренце посію — я все з руками зроблю! А без рук я дурень, коли маєш знати! То не штука зробити з чоловіка нічо та й піти собі на зломану голову! Ні, васпані, бер на плечі та й покладь на місці там, де мені лежінє є.

На озимині з'являються кури і пасуть.

— А-уш, бо піб'ю на капусту! Ти не дивиси, що я старий, але я ще такого звіря заможу, ще

заможу. Не маєш що їсти на подвір'ю?

Встає, спирається на палицю і йде на озимину.

— Файне, зелене, а вона того псує... Земля все молода, вона як дівка, світло є — то вбереси, будний день — то вона по-будному вбрана, а все дівочить — відколи світа та сонця.

Сідає серед зеленої озимини, підпирається палицею і мовчить. Він мовчить, а село сумно довкола нього співає, а верби кидають у нього зісхлим листям...

Постійна адреса: http://ukrlit.org/stefanyk_vasyl_semenovych/ozymyna